

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Strategii

KST.411.002.03.2021

Pan Paweł Wilski
*Prezes Zarządu komplementariusza
upoważnionego do reprezentowania*
Life Science Innovations sp. z o.o. sp. k.
ul. Żurawia 71, 15-540 Białystok
adres do doręczeń:
ul. Bukowińska 22/203, 02-703 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/21/002/KST – Udzielanie i rozliczanie środków z programu BRIDGE Alfa realizowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Life Science Innovations sp. z o.o. sp. k. ¹ , ul. Żurawia 71, 15-540 Białystok ²
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Wilski, Prezes Zarządu Life Science Innovations sp. z o.o. – komplementariusza uprawnionego do reprezentacji Spółki, od 20 marca 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Adam Cudny, Prezes Zarządu Life Science Innovations sp. z o.o. – komplementariusza uprawnionego do reprezentacji Spółki, od 1 stycznia 2016 r. do 20 marca 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poszukiwanie inwestorów oraz weryfikacja i ocena przedinwestycyjna grantobiorców oraz realizacja Decyzji Inwestycyjnych i Decyzji Kluczowych. 2. Realizacja i rozliczanie umowy o dofinansowanie projektu. Realizacja i rozliczenie umów inwestycyjnych i umów o powierzenie grantu oraz kontrola i nadzór nad działaniami grantobiorców. Efekty udzielonego wsparcia oraz zabezpieczenie praw i interesów spółki pełniącej rolę Funduszu BRIDGE Alfa i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, w tym w zakresie własności intelektualnej wytworzonej przez grantobiorców.
Okres objęty kontrolą	Od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli z uwzględnieniem faktów i dowodów wykraczających poza ten okres mających znaczenie dla badanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 <i>ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli</i> ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Strategii
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konrad Kobyłko, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KST/14/2021 z dnia 26 marca 2021 r. 2. Dariusz Malinowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KST/15/2021 z dnia 26 marca 2021 r.

(akta kontroli str.1-4)

¹ Dalej również: Spółka, LSI, Fundusz.

² Spółka w trakcie kontroli wnioskuje o przesłanie wystąpienia pokontrolnego na adres ul. Bukowińska 22/203, 02-703 Warszawa, będący siedzibą komplementariusza uprawnionego do reprezentacji Spółki.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200. Dalej również: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

LSI prawidłowo zrealizowała zawartą z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju⁵ umowę o dofinansowanie⁶ i osiągnęła zaplanowane w niej kamienie milowe i wskaźniki. Realizacja projektu przyczyniła się do uzyskania dziesięciu zgłoszeń patentowych, dwóch patentów oraz trzech certyfikatów produktu. W działalności Spółki wystąpiły nieprawidłowości dotyczące naruszeń przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷ oraz niegospodarnego wydatkowania kwoty 8 tys. zł netto środków z budżetu operacyjnego, co jednak nie wpłynęło w istotny sposób na realizację umowy zawartej z NCBR.

LSI aktywnie wyszukiwała innowacyjne projekty B+R⁸ poprzez stronę internetową, prywatne kontakty Kluczowego Personelu⁹ oraz uczestnicząc w konferencjach naukowych. Fundusz nie posiadał odrębnej procedury wyboru oraz oceny projektów. Działania te wykonywał w oparciu o *Koncepcję funkcjonowania funduszu*¹⁰, która określała m.in. strategię pozyskiwania i oceny projektów B+R. W latach 2016-2020 Spółka przeanalizowała 237 pomysły na projekty B+R, z czego do pogłębionej analizy *due diligence* wybrała 37, z których do inwestycji wybrano jedenaście projektów. Dokonanie pogłębionej analizy, w szczególności z zakresu prawa własności intelektualnej, zlecane było podmiotom zewnętrznym.

Fundusz posiadał wystarczające zasoby finansowe i kadrowe pozwalające na efektywną realizację projektu. Kluczowy Personel tworzyły osoby wyróżniające się wiedzą naukową w zakresie objętym zainteresowaniem Funduszu, a także doświadczeniem inwestycyjnym.

Fundusz prawidłowo realizował wydatki z budżetu inwestycyjnego wydatkując z niego 19 350 tys. zł, co stanowiło całość zaplanowanych środków. Wypłata środków z budżetu inwestycyjnego poprzedzona była wydaniem decyzji inwestycyjnych, a także analizą w zakresie dopuszczalności udzielenia pomocy publicznej. Zawierane z grantobiorcami umowy zawierały plany realizacji projektu określające cele do osiągnięcia, a także horyzont czasowy i prognozowany budżet. Dodatkowo, w przypadkach, gdy projekt tego wymagał, LSI opracowywało strategię ochrony własności intelektualnej. W zakresie wydatkowania środków z budżetu operacyjnego stwierdzono wydanie kwoty 8 tys. zł netto na wynagrodzenie członka Zespołu Funduszu, w wyższej wysokości niż wynikało to z zawartej umowy, co było działaniem niegospodarnym. Dodatkowo Spółka dopuściła się uchybień w terminie płatności 15 z 26 badanych dowodów księgowych, ale nie poniosła z tego tytułu konsekwencji finansowych ani prawnych. LSI na bieżąco monitorowała realizację projektów. Odbywało się to poprzez comiesięczne rozmowy, spotkania, składane przez grantobiorców oświadczenia, a także poprzez przeglądanie dokumentów podczas wizyt u grantobiorców.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej również: NCBR.

⁶ Umowa o dofinansowanie POIR.01.03.01-00-0032/16 wyłoniona w konkursie 1.3.1./1/2016 w ramach Działania 1.3 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój: *Prace B+R finansowane z udziałem funduszy kapitałowych Poddziałanie 1.3.1.: Wsparcie projektów badawczo-rozwojowych w fazie preseed przez fundusze typu proof of concept-BRIdge Alfa.*

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm. Dalej również: *uor* lub *ustawa o rachunkowości*.

⁸ Projekt B+R (grant, projekt grantowy) – projekt realizowany przez grantobiorców (spółki portfelowe) na mocy umowy o wsparcie zawartej z Funduszem i NCBR.

⁹ Co najmniej dwie osoby imiennie wskazane we wniosku o dofinansowanie.

¹⁰ Dalej również: *Koncepcja funduszu*.

Spółka prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową. Na skutek niezapewnienia prawidłowej ochrony danych przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych z wykorzystaniem programu komputerowego, LSI utraciła księgi rachunkowe za lata 2018-2021. Dodatkowo zapisy polityki rachunkowości były niedostosowane do aktualnego sposobu i miejsca prowadzenia ksiąg rachunkowych, co było niezgodne z ustawą o rachunkowości.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Poszukiwanie inwestorów oraz weryfikacja i ocena przedinwestycyjna grantobiorców oraz realizacja Decyzji Inwestycyjnych i Decyzji Kluczowych.

Opis stanu faktycznego

Spółka została zawiązana w dniu 14 maja 2014 r. przez Muser sp. z o.o.¹² będącą komplementariuszem oraz Nobel SPV sp. z o.o. sp.k. będącą komandytariuszem. Od chwili zawiązania umowa spółki była zmieniana sześć razy¹³. Kapitał zakładowy LSI wzrósł z kwoty 2,0 tys. zł do 6 003,0 tys. zł. Spółka reprezentowana była przez komplementariusza, tj. Life Science Innovations sp. z o.o. w imieniu, której działał Zarząd. Spółka złożyła wniosek o uzyskanie statusu Alternatywnej Spółki Inwestycyjnej¹⁴. Według stanu na dzień 28 czerwca 2021 r. proces uzyskiwania przez LSI statusu ASI nie zakończył się.

W dniu 4 kwietnia 2016 r. NCBR ogłosiło nabór projektów w ramach Działania 1.3 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój¹⁵: *Prace B+R finansowane z udziałem funduszy kapitałowych Poddziałanie 1.3.1.: Wsparcie projektów badawczo-rozwojowych w fazie preseed przez fundusze typu proof of concept-BRIdge Alfa*. Po rozpatrzeniu w dniu 5 października 2017 r. protestu od negatywnej oceny¹⁶ NCBR przyznało Spółce grant. Umowa przyznająca dofinansowanie¹⁷ została zawarta w dniu 6 marca 2018 r. Przedmiotem umowy była realizacja grantu pt. *Life Science Innovations – fundusz inwestycyjny fazy proof of concept w obszarze innowacji produktowych i procesowych w branży bio-tech i med-tech: most pomiędzy polską nauką i biznesem*. Spółka zobowiązana była realizować umowę o dofinansowanie zgodnie z jej postanowieniami, a także zgodnie z wytycznymi wydawanymi na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020¹⁸ oraz zgodnie z *Regulaminem funkcjonowania Funduszu BRIdge Alfa*¹⁹.

Wartość grantu określona została na kwotę 30 000,0 tys. zł, z czego wkład własny Spółki wynieść miał 6 000,0 tys. zł, a dofinansowanie z NCBR wynieść miało 24 000,0 tys. zł. Umowa o dofinansowanie przewidywała, że LSI może wydatkować środki w ramach dwóch budżetów: operacyjnego oraz inwestycyjnego. Z budżetu

¹¹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Muser sp. z o.o. na mocy wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym z dnia 10 lutego 2015 r. zmieniła nazwę na Life Science Innovations sp. z o.o.

¹³ W dniu 17 lutego 2014 r., 3 czerwca 2015 r., 23 lutego 2016 r., 12 kwietnia 2016 r., 20 kwietnia 2018 r. oraz 5 kwietnia 2019 r.

¹⁴ Dalej również: ASI.

¹⁵ Dalej również: POIR.

¹⁶ Wniosek został złożony do NCBR w dniu 19 maja 2016 r., a oceny zakończyły się w dniu 17 października 2016 r.

¹⁷ Dalej również: umowa o dofinansowanie.

¹⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 818, ze zm. Dalej również: *ustawa wdrożeniowa*.

¹⁹ Wprowadzony umową o dofinansowanie, a następnie zmieniony Aneks nr 1 do umowy o dofinansowanie z dnia 2 lipca 2020 r. Dalej również: *Regulamin funduszu*.

operacyjnego²⁰ o wartości 6 000,0 tys. zł, pokrywane były wydatki na wynagrodzenia wraz z kosztami pracy zespołu zarządzającego, koszty administracyjne, koszty analiz oraz badań technologicznych projektów wpływających do LSI. Z budżetu inwestycyjnego²¹, w wysokości 24 000,0 tys. zł udzielane było przez Spółkę dofinansowanie grantobiorcom na realizację projektów rozwojowych.

Umowa o dofinansowanie określała, że NCBR partycypuje w kosztach realizacji projektów grantowych przez LSI maksymalnie w wysokości 80%, a w pozostałej części finansowanie projektu grantowego zapewnić miała Spółka z wkładów wniesionych przez wspólników, którzy byli jednocześnie inwestorami Funduszu. Aneks nr 1/2020, zawartym w dniu 2 lipca 2020 r., całkowity koszt realizacji projektu został zmniejszony do kwoty 24 187,5 tys. zł, przy czym koszt realizacji grantu w ramach budżetu operacyjnego został określony w wysokości 4 837,5 tys. zł, natomiast koszt realizacji projektu w ramach budżetu inwestycyjnego określono w wysokości 19 350,0 tys. zł.

Dofinansowanie udzielone LSI przez NCBR przekazywane było w formie zaliczek na poczet wydatków ponoszonych w ramach budżetu operacyjnego oraz w formie refundacji na pokrycie wydatków ponoszonych w ramach budżetu inwestycyjnego na podstawie złożonych przez Fundusz i zaakceptowanych przez NCBR wniosków o płatność. LSI złożyła 24 wnioski o płatność²², z czego wniosek końcowy²³, według stanu na dzień 28 czerwca 2021 r., oczekiwał na zatwierdzenie przez NCBR.

Realizacja projektu B+R odbywała się w dwóch fazach: *Proof of Principle*²⁴ oraz *Proof of Concept*²⁵. Faza PoP polegała na wczesnej weryfikacji zgłaszanego przez potencjalnego grantobiorcę do LSI projektu rozwojowego i ocenie jego potencjału dokonywanego w formie *due diligence*. Drugą fazą realizacji projektu B+R była faza PoC polegająca na praktycznej weryfikacji projektu i zainwestowaniu środków w utworzoną dla jego realizacji spółkę (spółka portfelowa).

(akta kontroli str.9-12, 02-26, 586-587)

Spółka inwestowała środki z BI na podstawie *koncepcji funduszu*. Określała ona m.in. strategię pozyskiwania i oceny projektów inwestycyjnych, strategię wyjść z inwestycji, skład Komitetu Inwestycyjnego²⁶ i proces podejmowania decyzji inwestycyjnych, a także zakres działań w fazie przedinwestycyjnej i inwestycyjnej.

Celem działalności Funduszu był rozwój gospodarki poprzez zbliżenie polskiej nauki i biznesu. Spółka zakładała inwestycje w projekty i technologie z branży life science tj. z zakresu medycyny, biotechnologii, farmacji, chemii organicznej. Realizowane projekty mieściły się w Krajowych Inteligentnych Specjalizacjach²⁷ pod numerami 1-3, 6, 13-15.

LSI, poza *Koncepcją funduszu*, nie posiadała sformalizowanej procedury wyszukiwania i naboru projektów. Projekty B+R, zgodnie z *koncepcją funduszu*, pozyskiwane były na terenie całego kraju. Pozyskiwanie pomysłów na projekty B+R odbywało się na ogół poprzez bezpośrednie zgłoszenia przesyłane na adres e-mailowy, kontakty własne Kluczowego Personelu oraz poprzez udział w konferencjach naukowych. W okresie objętym kontrolą do LSI wpłynęły 237 pomysły na projekty B+R, które zostały skatalogowane i poddane wstępnej analizie.

²⁰ Dalej również: BO.

²¹ Dalej również: BI.

²² Z czego pięć wniosków zostało wycofanych.

²³ Na kwotę 12,5 tys. zł, w tym dofinansowanie w formie refundacji w kwocie 10 tys. zł.

²⁴ Dalej również: PoP.

²⁵ Dalej również: PoC.

²⁶ Dalej również: Komitet, Kl.

²⁷ Branże, których rozwój zapewni: tworzenie innowacyjnych rozwiązań społeczno-gospodarczych, zwiększenie wartości dodanej gospodarki i podniesienie jej konkurencyjności na arenie międzynarodowej.

Wykaz nie obejmował projektów B+R, które nie mieściły się w obszarze zainteresowań Spółki.

Koncepcja funduszu zakładała ocenę projektów B+R pod względem: unikalności własności intelektualnej, zapotrzebowania rynkowego na proponowane rozwiązania oraz możliwość ukończenia projektu przez pomysłodawców. W zależności od etapu oceny pomysł na projekt B+R oceniany był przez Zespół Funduszu we wstępnej fazie lub zewnętrznych ekspertów w pogłębionej analizie (*due diligence*) naukowej, prawnej i finansowej.

Pierwszy etap oceny pomysłów na projekt B+R polegał na analizie spełniania warunków poddziałania 1.3.1 POIR, dopasowania do obszaru działalności Spółki oraz wstępnej ocenie z zakresu własności intelektualnej. Gdy wpływający pomysł na projekt B+R był zgodny z zainteresowaniem Spółki odbywało się wstępne spotkanie z pomysłodawcami. Jeśli projekt B+R wykazywał duże możliwości komercjalizacji, to zawierano z pomysłodawcą umowę o zachowanie poufności oraz zobowiązywano pomysłodawcę do przedstawienia dalszych danych i dokumentów. Po pozytywnej weryfikacji przez Zespół Funduszu projekt B+R w ramach etapu PoP poddawany był analizie *due diligence*. W jej ramach prowadzone było rozeznanie potencjału technologicznego oraz zdolności patentowej, a także możliwość jej ochrony w przyszłości. W zakresie rozeznania potencjału technologicznego Spółka współpracowała z zewnętrznymi ekspertami, dobieranymi według rozeznania Zespołu Funduszu oraz instytucjami (np. laboratoriami), które opracowywały ekspertyzy. W zakresie praw własności intelektualnej zlecano analizy kancelariom rzeczników patentowych. W przypadku jednego grantu *due diligence* zdiagnozowała problem w zakresie trudności w dochodzeniu praw z patentu polegającą na konieczności dochodzenia roszczeń od poszczególnych użytkowników, a nie od podmiotu wprowadzającego urządzenie do obrotu. Analizie poddawano również otoczenie konkurencyjne oraz starano się zidentyfikować ryzyka realizacji projektu B+R przy pomocy analizy SWOT²⁸. W ramach *due diligence* analizowane było również doświadczenie zespołu projektowego. W okresie objętym kontrolą koszty *due diligence* wyniosły kwotę 1 785,3 tys. zł.

Prezes zarządu komplementariusza wyjaśnił²⁹, że LSI analizowała również pierwotny budżet projektu grantowego. Budżet podlegał urealnieniu do aktualnych stawek rynkowych, a także do wymagań organizacyjnych i sprzętowych planowanego projektu B+R.

Przed przystąpieniem do inwestycji analizie poddawano możliwość udzielenia pomocy publicznej pomysłodawcy. Odbywało się to poprzez wypełnienie formularza. Prezes zarządu komplementariusza LSI wyjaśnił³⁰, że kwestia pomocy publicznej nie była problematyczna, albowiem grantobiorcy byli na etapie zawiązywania spółek, czyli nie mogli wcześniej korzystać z pomocy.

Całościowa analiza *due diligence* była przekazywana Komitetowi Inwestycyjnemu celem podjęcia decyzji o udzieleniu wsparcia. Struktura przekazywanych dokumentów była zestandaryzowana i zawierała kluczowe informacje konieczne dla podjęcia decyzji.

W badanym okresie Spółka z 237 pomysłów na projekty B+R, które do niej wpłynęły i zostały skatalogowane dokonała analizy *due diligence* w 37 przypadkach³¹.

²⁸ SWOT (*strengths, weaknesses, opportunities, and threats*) – analiza mocnych stron i wynikających z nich szans oraz słabych stron i wynikających z nich zagrożeń.

²⁹ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 22 kwietnia 2021 r.

³⁰ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 22 kwietnia 2021 r.

³¹ Z czego w sześciu przypadkach dokonano *due diligence* naukowego i prawnego, w 14 przypadkach dokonano *due diligence* naukowego, a w sześciu przypadkach dokonano wstępnej analizy naukowej.

W pozostałych 200 przypadkach dokonano jedynie wstępnej ich analizy naukowej przez Zespół Funduszu i odrzucono je. Jak wyjaśnił Prezes zarządu komplementariusza³², głównymi powodami odrzucenia pomysłów na projekty B+R były niewystarczające kompetencje zespołu pomysłodawcy, trudność w możliwości komercjalizacji projektu B+R, a także długi okres do możliwości uzyskania zysku z inwestycji.

Szczegółowemu badaniu poddano sześć projektów B+R fazy PoP, które ostatecznie nie zostały objęte wsparciem na podstawie umowy o wsparcie^{33*}. Na ich realizację LSI wydatkowała kwotę 412,8 tys. zł (tj. 8,5% wydatków BO). W trzech przypadkach dokonano *due diligence* prawnego i naukowego, w jednym przypadku *due diligence* naukowego, a w dwóch wstępnej analizy naukowej. Wszystkie pomysły na projekty były zgodne z koncepcją funduszu i kwalifikowały się do dofinansowania zgodnie z warunkami programu BRIDGE Alfa. Prezes zarządu komplementariusz wyjaśnił³⁴, że przyczynami, dla których LSI nie dokonało inwestycji w projekty były: wycofanie się pomysłodawcy, zbyt duże oczekiwania finansowe pomysłodawców, niedojście do porozumienia co do formy finansowania oraz w jednym przypadku niedojście do porozumienia z współwłaścicielem praw własności intelektualnej do pomysłu. LSI wraz z pomysłodawcami opracowywali plan operacyjny zawierający harmonogram realizacji projektu oraz zakładany budżet.

(akta kontroli str.9-12, 268 pliki: 02-26, 48, 165-186, 304-330, 564-585, 586-587, 623-624, 629-635, 713-792)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Spółka poszukiwała pomysłodawców oraz weryfikowała potencjał projektów. Wybór pomysłów na projekty do dofinansowania oraz działania Funduszu były zgodne z przyjętą *koncepcją funduszu*. LSI poszukiwało pomysłów na projekty za pośrednictwem własnej strony internetowej, która zawierała informacje i umożliwiała złożenie wniosku, jak również poprzez udział w konferencjach i poprzez prywatne kontakty Kluczowego Personelu. Zastosowane przez Fundusz metody wyboru projektów B+R zapewniały innowacyjność oraz ocenę ich potencjału. Fundusz prowadził rozeznanie potencjału naukowego oraz sporządzał *due diligence* propozycji projektów, w które zamierzał zainwestować. Przed rozpoczęciem inwestycji LSI badało możliwość udzielenia pomysłodawcy pomocy publicznej. Spółka dokonywała również oceny możliwości ochrony przysługujących pomysłodawcom praw własności intelektualnej. W fazie przedinwestycyjnej LSI weryfikowała realność przyjętego przez pomysłodawcę planu operacyjnego zawierającego planowany budżet i harmonogram realizacji projektu.

W pozostałych 11 przypadkach Spółka przeprowadziła *due diligence* w pełnym zakresie (naukowym, prawnym i finansowym) oraz dokonała inwestycji w projekty.

³² Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 22 kwietnia 2021 r.

³³ Projekty pod nazwą: [...] (urządzenie diagnostyczne górnych dróg oddechowych), [...] (urządzenie do monitorowania parametrów osób chorych na POChP), [...] (technologia badań genetycznych), [...] (krem na łuszczycę), [...] (preparat do poprawy stanu zdrowia osób chorych na nowotwory), [...] (test diagnostyczny HPV).

*) W treści wystąpienia pokontrolnego NIK wyłączyła jawność informacji ustawowo chronionych, w tym stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1913, ze zm.) w interesie spółki Life Science Innovations sp. z o.o. sp. k. lub innych przedsiębiorców bądź osób fizycznych, których dotyczą zawarte w wystąpieniu pokontrolnym informacje, przez ich wykreślenie i zastąpienie oznaczeniem [...].

³⁴ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 27 maja 2021 r.

2. Realizacja i rozliczanie umowy o dofinansowanie projektu. Realizacja i rozliczenie umów inwestycyjnych i umów o powierzenie grantu oraz kontrola i nadzór nad działaniami grantobiorców. Efekty udzielonego wsparcia oraz zabezpieczenie praw i interesów spółki pełniącej rolę Funduszu BRIDGE Alfa i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, w tym w zakresie własności intelektualnej wytworzonej przez grantobiorców

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z *Regulaminem funduszu* LSI powołało Komitet Inwestycyjny do wykonywania postanowień umowy o dofinansowanie. Komitet składał się z czterech członków: trzech wskazanych przez LSI oraz przedstawiciela NCBR. Komitet obradował na zwoływanych w Warszawie posiedzeniach. W okresie objętym kontrolą odbyło się 12 posiedzeń KI. Komitet podejmował decyzje w postaci uchwał, które przybierały formę decyzji kluczowych albo decyzji inwestycyjnych. Uchwalenia decyzji kluczowej wymagały m.in. kwestie: ustalenia i zmiany kamieni milowych do zrealizowania przez Fundusz, ustanowienia i zmiany *Polityki unikania konfliktu interesów*³⁵, wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązań w sytuacji, gdy łączna ich wysokość mogła przekroczyć 50 tys. zł narastająco w trakcie roku kalendarzowego oraz przystąpienia do Spółki w charakterze współnika. Decyzje inwestycyjne podejmowane były w przypadku udzielania wsparcia grantobiorcy. Uchwały co do zasady podejmowane były na posiedzeniach Komitetu, jak również mogły być podejmowane poza posiedzeniami, w trybie obiegowym. W okresie objętym kontrolą Komitetowi przedstawiono projekty 81 decyzji. W przypadku 79 projektów komitet uchwalił decyzje³⁶, a w przypadku dwóch projektów nie podjął decyzji, albowiem prezentacja pomysłodawcy projektu B+R nie przekonała Komitetu o zasadności dokonania inwestycji.

(akta kontroli str.268 pliki: 02-26, 464-482)

Na pierwszym posiedzeniu Komitetu w dniu 9 marca 2018 r. decyzją kluczową nr 6/03/2018 wprowadzono *Politykę unikania konfliktu interesów*. Zgodnie z jej postanowieniami za konflikt interesów uznawana była sytuacja, w której inwestycja lub wsparcie dla projektu realizowane byłoby przy pośrednim lub bezpośrednim zaangażowaniu któregośkolwiek z członków Kluczowego Personelu, Zespołu Zarządzającego, współników Spółki lub członków Komitetu. *Polityka unikania konfliktu* stanowiła również, że nie stanowiła konfliktu interesów sytuacja, w której komitet zaakceptował zaangażowanie ww. osób w inwestycję lub wsparcie. Osoby zobowiązane *Polityką unikania konfliktu* zostały zobligowane do informowania Funduszu o podejrzeniu zaistnienia konfliktu interesów oraz wskazania sposobu jego uniknięcia, a w sytuacji jego wystąpienia – sposobu jego wyeliminowania. Badanie próby odrzuconych pomysłów oraz projektów B+R, którym udzielono wsparcia nie ujawniło sytuacji występowania konfliktu interesów w rozumieniu *Polityki unikania konfliktu*.

Decyzją kluczową nr 3/03/2018 z dnia 9 marca 2018 r. Komitet zatwierdził wydatki z budżetu operacyjnego na rzecz dziewięciu podmiotów powiązanych ze Spółką

³⁵ Dalej: *Polityka unikania konfliktu*.

³⁶ Z czego 43 stanowiły decyzje kluczowe, 27 stanowiły decyzje inwestycyjne, dziewięć stanowiły decyzje uchylające podjęte wcześniej decyzje.

w łącznej wysokości 203,2 tys. zł³⁷. Najwyższą grupę wydatków stanowiły należności na rzecz [...] sp. z o.o. sp. k. z tytułu najmu siedziby w łącznej wysokości 153,1 tys. zł.

Zgodnie z § 5 ust. 1 umowy o dofinansowanie, w brzmieniu nadanym aneksem nr 1/2020 r., całkowity koszt realizacji projektu grantowego wynieść miał 24 187,5 tys. zł, z czego budżet operacyjny wynieść miał 4 837,5 tys. zł, a budżet inwestycyjny 19 350,0 tys. zł. W ramach budżetu operacyjnego przynajmniej 20% środków miało zostać przeznaczone na sfinansowanie prac badawczo-rozwojowych weryfikujących projekty. LSI wydatkowała na ten cel kwotę 1 785,3 tys. zł, tj. 36,9% budżetu operacyjnego. Umowa o dofinansowanie przewidywała, że okres kwalifikowalności wydatków rozpoczynał się 1 stycznia 2016 r., tj. 27 miesięcy przed zawarciem wspomnianej umowy.

LSI prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową³⁸. Komitet udzielił 21 zgód na wydatkowanie środków z budżetu operacyjnego na rzecz jednego kontrahenta w wysokości przekraczającej kwotę 50 tys. zł narastająco w trakcie roku kalendarzowego. Wszystkie zgody zostały udzielone w 2018 r. i dotyczyły zobowiązań zaciągniętych w latach 2016-2018.

Operacje gospodarcze BI i BO ujmowane były w księgach rachunkowych Spółki. Księgi rachunkowe do dnia 31 maja 2018 r. prowadzone były przez podmiot usługowo zajmujący się ich prowadzeniem, a od dnia 1 czerwca 2018 r. przez LSI, z wykorzystaniem licencji należącej do innego podmiotu³⁹. LSI nabyła licencje do programu księgowego *enova* w dniu 2 czerwca 2021 r.

Szczegółowej kontroli poddano 26 wydatków z budżetu operacyjnego o łącznej wartości netto 1 476,6 tys. zł (tj. 30,5% wydatków BO). W badanej próbie 13 wydatków dotyczyło analiz prawnych oraz naukowych pomysłów na projekty B+R, a pozostałe dotyczyły kosztów administracyjnych lub zakupu usług. W wyniku badania próby wydatków stwierdzono, że wydatki dokonywane były na podstawie dowodów księgowych wystawionych w oparciu o zawarte umowy. Wydatki przekraczające kwotę zobowiązań na rzecz jednego podmiotu w wysokości 50 tys. zł netto narastająco w trakcie roku były zaciągane na podstawie decyzji kluczowej Komitetu. Zapłata wynagrodzeń z tytułu umów zleceń odbywała się po otrzymaniu oświadczeń o liczbie przepracowanych godzin objętych fakturą, a także informacji o podejmowanych działaniach. W przypadku 15 wydatków płatność nastąpiła z przekroczeniem terminu zapłaty lub nastąpiła w transzach. Prezes zarządu komplementariusza wyjaśnił⁴⁰, że opóźnienie w regulowaniu zobowiązań wynikało z oczekiwania na zasilenie Spółki przez NCBR oraz przez przeoczenie. LSI nie poniosła z tego tytułu konsekwencji w postaci odsetek albo kar umownych. W przypadku jednego badanego wydatku Spółka poniosła koszt wyższy, niż wynikało to z umowy, na podstawie której wystawiono fakturę VAT.

(akta kontroli str.: 48-54, 72-86, 98-101, 268 pliki: 187-303)

Na pierwszym posiedzeniu Komitetu decyzją kluczową nr 5/03/2018 z dnia 9 marca 2018 r. uchwalone zostały kamienie milowe do osiągnięcia przez Fundusz. Zgodnie z treścią decyzji celem Funduszu było zawarcie 11 umów inwestycyjnych, z czego pięć umów do końca 2018 r., a sześć w 2019 r. Decyzją kluczową nr 06/12/2019 z dnia 13 grudnia 2019 r. komitet dokonał zmiany kamieni milowych w ten sposób, że Fundusz zobowiązany został do zawarcia 11 umów inwestycyjnych, z czego

³⁷ Z czego w 2016 r. w kwocie 88,5 tys. zł, w 2017 r. w kwocie 114,5 tys. zł oraz w 2018 r. (do dnia podjęcia decyzji, tj. do dnia 9 marca 2018 r.) w kwocie 0,2 tys. zł.

³⁸ Dalej: ewidencja.

³⁹ [...] sp. z o.o.

⁴⁰ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 27 maja 2021 r.

pięciu do końca 2018 r., dwóch w 2019 r. i czterech w 2020 r. Spółka zrealizowała kamienie milowe tj. zawarła 11 umów inwestycyjnych, wydając z BI kwotę 19 350,0 tys. zł, tj. całość zaplanowanych środków.

Zadania Funduszu realizował Kluczowy Personel i Zespół Funduszu. Kluczowy Personel funduszu składał się z trzech, a następnie dwóch osób. Jeden z członków Kluczowego Personelu złożył rezygnację z pełnienia funkcji w dniu 26 października 2018 r. Kluczowy Personel składał się z osób odznaczających się wiedzą naukową oraz z zakresu inwestycji w projekty innowacyjne. Podstawą nawiązania stosunku prawnego z LSI były umowy cywilnoprawne. Wynagrodzenie ustalone przez Komitet wynosiło w skali roku dla jednego z członków kwotę 96 tys. zł, a dla pozostałych osób kwoty po 120 tys. zł, powiększone o podatek od towarów i usług (VAT), płatne na podstawie faktur VAT. Umowy, za wyjątkiem umowy z członkiem Kluczowego Personelu, który zrezygnował z pełnienia funkcji, zawierane były z osobami fizycznymi prowadzącymi jednoosobowe działalności gospodarcze. Umowa dotycząca jednego z członków Kluczowego Personelu zawarta była ze spółką prawa brytyjskiego, w której pełnił on jednoosobowy zarząd. Umowa przewidywała obowiązek osobistego wykonywania zadań.

Zespół Funduszu początkowo składał się z dwóch osób, z których jedna złożyła rezygnację z dniem 1 lipca 2018 r. Zgodnie z decyzją kluczową nr 2/03/2018 podjętą na pierwszym posiedzeniu komitetu w dniu 9 marca 2018 r. do Zespołu Funduszu dołączył Prezes zarządu komplementariusza. Podstawą zaangażowania ww. osób w LSI były umowy cywilnoprawne. Wynagrodzenia członków Zespołu Funduszu wahały się w przedziale kwot od 10 do 14 tys. zł miesięcznie, powiększonych o podatek VAT. Członkowie Zespołu Funduszu zobowiązani byli do osobistego wykonywania zadań.

LSI informowała NCBR o zmianach Kluczowego Personelu funduszu za pośrednictwem poczty elektronicznej i systemu informatycznego SL2014.

(akta kontroli: 9-12, 72-86, 268 pliki: 9-12, 36)

Fundusz dokonał inwestycji w projekty B+R z budżetu inwestycyjnego w wysokości 19 350,0 tys. zł, z czego dofinansowanie NCBR wyniosło 80%. Po zmianach wprowadzonych aneksami do umowy o dofinansowanie⁴¹ wielkość deklarowanego wkładu własnego inwestorów została określona w kwocie 4 837,5 tys. zł. Wartość wniesionego wkładu własnego (tj. środków pozostających w dyspozycji funduszu na dzień 1 stycznia 2016 r. oraz środków wpłaconych przez inwestorów w trakcie realizacji projektu) wyniosła łącznie 5 252 tys. zł.

W okresie objętym kontrolą ze Spółki wycofało się dwóch wspólników⁴² oraz przystąpił jeden wspólnik⁴³. Wkłady ustępujących wspólników zostały uzupełnione przez pozostałych wspólników LSI, co pozwoliło zapewnić płynność działania. Zmiany wspólników (inwestorów) były każdorazowo akceptowane przez Komitet.

W okresie objętym kontrolą LSI dokonała inwestycji w 11 spółek. Każdorazowo KI wydawał decyzję określającą m.in. tytuł, cel projektu, jego zwięzły opis, polski pierwiastek⁴⁴, zgodność udzielanej pomocy publicznej z obowiązującymi przepisami prawa, zgodność zakresu tematycznego projektu z koncepcją funduszu oraz kwotę

⁴¹ Załącznik nr 4 do Aneksu nr 1/2020 do umowy o dofinansowanie oraz Załącznik nr 1 do Aneksu nr 2/2020 do umowy o dofinansowanie.

⁴² [...] oraz [...].

⁴³ [...].

⁴⁴ Warunek w postaci posiadania w trakcie trwania projektu swojej siedziby na terenie Rzeczypospolitej Polskiej wraz z centrum kompetencji zarządczych oraz prowadzenia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej Projektu B+R z zastrzeżeniem, że Komitet w trybie kluczowej decyzji może uznać, że dany podmiot posiada polski pierwiastek, pomimo braku spełnienia powyższych warunków.

przewidzianą do wypłaty z podziałem na wkład funduszu oraz wsparcie udzielone przez NCBR.

Po wydaniu przez KI decyzji inwestycyjnej, LSI rozpoczynała proces inwestycyjny. Pierwszym etapem było zawarcie umowy inwestycyjnej. Umowa inwestycyjna zobowiązywała grantobiorcę do zawiązania spółki, w sytuacji gdy ta jeszcze nie powstała, a także określała wysokość nabywanych przez Fundusz udziałów i ich nominalną wartość. Wkład wnoszony przez LSI był przekazywany na kapitał zakładowy odpowiadający wartości nabywanych udziałów, a w pozostałej części przekazywany był na kapitał zapasowy. Z chwilą wniesienia wkładów LSI uzyskiwała w spółce portfelowej status inwestora. Umowa konkretyzowała nakład czasu pracy pomysłodawcy i obowiązek osobistej pracy na rzecz zawiązywanej spółki. Umowa inwestycyjna określała również zasady ładu korporacyjnego, tj. liczebność zarządu i możliwość powoływania określonej liczby członków, a także możliwość powoływania rady nadzorczej.

Umowy zawierały również inne postanowienia, mające na celu ochronę interesu LSI tj. m.in. *vestingu*⁴⁵, ochrony przed rozwodnieniem kapitału⁴⁶, prawa pierwszeństwa⁴⁷, prawa przyłączenia się do zbycia (*tag along*)⁴⁸, a także prawa pociągnięcia do zbycia (*drag along*)⁴⁹.

Po zawarciu umowy inwestycyjnej LSI wносиła wkład pochodzący ze środków własnych funduszu i nabywała udziały. Po przekazaniu ww. wkładu, LSI, spółka portfelowa oraz NCBR zawierali umowę o wsparcie. Przy jej zawieraniu NCBR było reprezentowane przez LSI. Umowa o wsparcie zawierała regulacje dotyczące wysokości środków przeznaczanych przez NCBR na wsparcie, a także kwestii pomocy publicznej oraz obowiązków grantobiorcy, w związku z otrzymaniem środków publicznych. Umowa o wsparcie zawierała również plan realizacji projektu określający cele do osiągnięcia, ich perspektywę czasową oraz budżet projektu.

Szczegółowej kontroli poddano pięć grantów⁵⁰. Wszystkie badane projekty B+R zgodne były z koncepcją funduszu i kwalifikowały się do dofinansowania zgodnie z warunkami BRIDGE Alfa. Projekty grantowe mieściły się w Krajowych Inteligentnych Specjalizacjach pod numerem 1, co było zgodne z *Koncepcją funduszu*. Wysokość wkładów z BI na projekty B+R objęte badaniem wyniosła 8 000,0 tys. zł (tj. 41,3% wydatków BI), z czego wkłady własne LSI wyniosły 1 600,0 tys. zł, a wsparcie NCBR wyniosło 6 400,0 tys. zł. Wkłady kapitałowe wnoszone były w formie pieniężnej. Dodatkowo w przypadku jednego projektu⁵¹ LSI oprócz wkładu pieniężnego wniosło również aport w postaci prawa do wyników badań naukowych wartości 130,0 tys. zł. Wnoszone wkłady zgodne były z podjętymi przez Komitet decyzjami inwestycyjnymi. Dodatkowo w jeden projekt⁵² LSI dokonała inwestycji z prywatnych środków w wysokości 3 963,5 tys. zł. Badane projekty zostały poprzedzone *due diligence* w pełnym zakresie. Dwa spośród poddanych kontroli projektów B+R zostały całkowicie ukończone i osiągnięte zostały wszystkie

⁴⁵ Zmniejszenie się udziałów w przypadku wejścia nowego inwestora.

⁴⁶ Określenie stałej proporcji udziałów.

⁴⁷ Prawo do nabycia udziałów w przypadku chęci ich zbycia przez pozostałych współników.

⁴⁸ Możliwość żądania, aby w ramach planowanego zbycia udziałów przez współnika doprowadził do nabycia na takich samych warunkach również udziałów inwestora.

⁴⁹ Możliwość żądania, aby w ramach planowanego zbycia udziałów przez inwestora pozostali współnicy również dokonali zbycia ich udziałów.

⁵⁰ ABASStroke sp. z o.o. (urządzenie do neurorehabilitacji pacjentów po udarze mózgu), Hagi sp. z o.o. (krem dla kobiet dostosowany recepturowo do aktualnej fazy cyklu), ISN Pharma sp. z o.o. (preparat na łuszczycę skóry), Life Flow sp. z o.o. (narzędzie do nieinwazyjnej diagnostyki markerów przepływu przepływu w naczyniach), MeWheel sp. z o.o. (urządzenie do wspomaganie napędów manualnych wózków inwalidzkich).

⁵¹ ABASStroke sp. z o.o.

⁵² [...] sp. z o.o.

złożone kamienie milowe. Pozostałe projekty grantowe są w trakcie realizacji i osiągnięcia zamierzonych kamieni milowych. Kamienie milowe określały również strategie ochrony praw własności intelektualnej, polegające na konieczności uzyskania ochrony prawnej dla własności intelektualnej danego projektu B+R. W wyniku realizacji badanych projektów uzyskano trzy zgłoszenia patentowe oraz uzyskano dwa patenty, a także uzyskano rejestracje produktu jako kosmetyku. Dodatkowo w przypadku jednego projektu na dzień 28 czerwca 2021 r. trwała procedura uzyskiwania patentu. Wycena kapitałowa spółek portfelowych powstałych w wyniku realizacji projektów B+R według sprawozdania końcowego wyniosła 8 930,0 tys. zł.

(alta kontroli: 9-12, 268 pliki: 48, 102-186, 304-463, 483-587, 623-624, 636-712)

LSI monitorowało postęp rzeczowy projektów. Prezes zarządu komplementariusza wyjaśnił⁵³, że odbywało się to poprzez spotkania, zwoływane wedle potrzeb, nie rzadziej niż raz na miesiąc. Grantobiorcy składali do Spółki formularze monitoringu, które podlegały agregacji i były przekazywane do NCBR. Dodatkowo grantobiorcy składali sprawozdania z realizacji kamieni milowych. Umowy zawierane z grantobiorcami zawierały również zastrzeżenia, że LSI ma prawo wskazywania członków rady nadzorczej. Z uprawnienia tego korzystano w sytuacji, gdy wymagała tego skala działalności grantobiorców. LSI nie prowadziła sformalizowanej kontroli u grantobiorców, jednak podczas wizyt w poszczególnych spółkach przedstawiciele LSI przeprowadzali czynności sprawdzające i zapoznawali się z dokumentacją na miejscu. Nie sporządzała też dokumentacji z tych wizyt. LSI nie zidentyfikowała niekwalifikowanych wydatków grantobiorców.

Spółka składała do NCBR półroczne sprawozdania z realizacji umowy o dofinansowanie. Sprawozdania składane w latach 2018 i 2019 zawierały opis podejmowanych działań w zależności od fazy realizacji projektów, a także wycenę portfela inwestycji. Sprawozdania składane w 2020 r. były rozbudowane i oprócz opisów działań i wyceny portfela zawierał m.in. informacje finansowe oraz wykaz kosztów z budżetu operacyjnego przekraczających kwotę 20 tys. zł i przekraczających 50 tys. zł narastająco w trakcie roku kalendarzowego. W związku zakończeniem realizacji umowy o dofinansowanie LSI złożyła do NCBR sprawozdanie menadżerskie końcowe, które na dzień 28 czerwca 2021 r. nie zostało ostatecznie zaakceptowane.

LSI sporządzała roczne i półroczne sprawozdania finansowe, które przekazywała do NCBR. Spółka zobowiązana była do informowania NCBR o zagrożeniach i nieprawidłowościach w realizacji projektu. Prezes zarządu komplementariusza wyjaśnił⁵⁴, że w okresie objętym kontrolą nie nastąpiły zdarzenia, które wymagałyby informowania NCBR o zagrożeniach i nieprawidłowościach w realizacji projektu.

Regulamin funduszu przewidywał możliwość wprowadzenia przez NCBR stanu zawieszenia w przypadku uzasadnionego podejrzenia dopuszczenia się przez fundusz naruszenia⁵⁵ lub gdy zachodzi istotny negatywny skutek⁵⁶. W okresie

⁵³ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 22 kwietnia 2021 r.

⁵⁴ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 22 kwietnia 2021 r.

⁵⁵ Naruszenie przez fundusz umowy o dofinansowanie, w tym Regulaminu funduszu lub powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

⁵⁶ Okoliczność lub okoliczności (inne niż przewidziane i zaakceptowane decyzją inwestycyjną lub kluczową decyzją lub określone wprost w umowie o dofinansowanie), które mają lub będą miały istotny niekorzystny wpływ lub spowodują istotną niekorzystną zmianę w działalności, składnikach majątkowych, transakcjach, zobowiązaniach, kondycji finansowej Funduszu, lub ważności, zgodności z prawem lub wykonalności umowy o dofinansowanie, lub zdolności do należytego wykonania zobowiązań z umowy o dofinansowanie, lub możliwości należytego wykonania decyzji inwestycyjnej lub kluczowej decyzji, wpływającą wedle uznania przedstawiciela NCBR negatywnie na wykorzystanie środków z budżetu Funduszu.

objętym kontrolą nie doszło do wprowadzenia w LSI stanu zawieszenia przez NCBR.

W okresie objętym kontrolą w Spółce odbyła się kontrola prowadzona przez Izbę Administracji Skarbowej w Białymstoku oraz audyt regulaminowy na zlecenie NCBR. W wyniku audytu stwierdzono, że LSI nieprawidłowo wydatkowała kwotę 1 091,54 zł z BO. Pismem z dnia 9 czerwca 2021 r. NCBR zażądało zwrotu powyższej kwoty wraz z odsetkami liczonymi jak od zaległości podatkowych. Prezes zarządu komplementariusza wyjaśnił⁵⁷, że należność wraz z odsetkami w wysokości 127,00 zł została zwrócona w dniu 10 czerwca 2021 r.

(akta kontroli str.9-12, 268 pliki: 595-622)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. LSI uznał za wydatek kwalifikowany, przedstawiony na posiedzenie Komitetu Inwestycyjnego, wydatek w kwocie 120 tys. zł, która była niezgodna z kwotą wynikającą z umowy, tj. kwotą 112 tys. zł. Spowodowało to niegospodarne wydatkowanie kwoty 8 tys. zł netto.

Zgodnie z umową z dnia 10 sierpnia 2017 r. zawartą pomiędzy LSI a Prezesem zarządu komplementariusza, za świadczone na rzecz Funduszu usługi, przysługiwało mu, począwszy od sierpnia 2017 r. wynagrodzenie miesięczne w wysokości nie wyższej niż 14 tys. zł netto⁵⁸ powiększonej o podatek od towarów i usług (VAT). Komitet Inwestycyjny Kluczową Decyzją: uznał za koszt kwalifikowany z tytułu wynagrodzenia Prezesa zarządu komplementariusza wydatek w kwocie 120 tys. zł. Z wystawionej przez niego faktury VAT⁵⁹ z dnia 30 marca 2018 r. na kwotę 120 tys. zł netto wynikało, że za okres od 1 sierpnia 2017 r. do 30 marca 2018 r. jego wynagrodzenie wynosiło 15 tys. zł netto miesięcznie, tj. łącznie za okres ośmiu miesięcy 120 tys. zł. Zgodnie z treścią umowy wynagrodzenie netto powinno było wynosić 14 tys. zł miesięcznie, a zatem za kwalifikowany powinien być uznany wydatek w kwocie 112 tys. zł. Wyplacenie wynagrodzenia w wyższej wysokości niż wynikało to z umowy będącej podstawą jego ustalenia spowodowało, że LSI poniosła nieuzasadniony wydatek w kwocie 9 840,00 zł brutto⁶⁰, z czego dofinansowanie NCBR wynosiło 6 400,00 zł.

Prezes zarządu komplementariusza wyjaśnił⁶¹, że podstawą wypłacenia świadczenia był zapis Kluczowej Decyzji z dnia 9 marca 2018 r., gdzie, jako wydatek kwalifikowany, wskazano jego wynagrodzenie w wysokości 120 tys. zł. Dodał, że rozbieżność pomiędzy wystawioną fakturą, a umową wynikała z faktu, że podpisanie umowy o dofinansowanie z NCBR opóźniło się i wynagrodzenie zostało zaokrąglone do kwoty 15 tys. zł netto.

Przewodniczący Komitetu Inwestycyjnego LSI wyjaśnił⁶², że okres od zawarcia umowy do czasu podpisania przez Fundusz umowy o dofinansowanie wynosił 8 miesięcy. Jak wynika z udzielonych wyjaśnień, w tym czasie Prezes zarządu komplementariusza wykonywał na bieżąco wszystkie czynności, do których był zobowiązany na podstawie umowy, i nie otrzymał od Funduszu żadnego wynagrodzenia z tego tytułu. Dodatkowo w tym okresie podejmował bez

⁵⁷ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 18 czerwca 2021 r.

⁵⁸ Zgodnie z § 3 ust. 3 umowy pomiędzy Funduszem, a [...] wynagrodzenie miało zostać określone w uchwale Komitetu Inwestycyjnego, jednakże nie mogło być wyższe niż 14 tys. netto miesięcznie.

⁵⁹ Faktura VAT nr 012/2018.

⁶⁰ 8 tys. zł netto.

⁶¹ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 27 maja 2021 r.

⁶² Pismo z dnia 1 czerwca 2021 r.

wypłacanego mu wynagrodzenia szereg dodatkowych i kluczowych dla funkcjonowania Funduszu działań, które nie zostały ujęte w umowie. Jak wyjaśnił Przewodniczący Komitetu Inwestycyjnego LSI, Prezes zarządu komplementariusza wyraził zgodę na wykonywanie czynności na rzecz Funduszu bez otrzymywania wynagrodzenia do czasu zawarcia umowy o dofinansowanie. Stąd, oprócz podstawowego wynagrodzenia, wypłacono mu dodatkowe wynagrodzenie w kwocie 1 tys. zł miesięcznie. Wyjaśnił również, że LSI związana była podjętą w dniu 9 marca 2018 r. decyzją kluczową Komitetu Inwestycyjnego, w wydaniu której uczestniczył przedstawiciel NCBR, który nie sprzeciwił się jej. Do wyjaśnień załączono również porozumienie z dnia 1 czerwca 2021 r. zawarte pomiędzy Spółką, a Prezesem Zarządu komplementariusza w sprawie wypłaty wspomnianego dodatkowego wynagrodzenia.

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela udzielonych wyjaśnień. Zgodnie z § 6 ust. 2 *Regulaminu Funduszu*, Fundusz ustala podstawę wypłaty wynagrodzeń członkom Zespołu Funduszu i Kluczowego Personelu. Dodatkowo, jak stanowi ust. 5 powołanego paragrafu, Członkowie Kluczowego Personelu i Zespołu Funduszu nie mogli otrzymywać żadnego przysporzenia majątkowego, innego niż wynagrodzenie, w tym z tytułu pełnienia funkcji w organach Grantobiorcy, chyba że uzyskali w tym przedmiocie zgodę Komitetu Inwestycyjnego w formie Kluczowej Decyzji. Zdaniem NIK, w opisanym stanie faktycznym LSI powinno przedstawić na posiedzenie Komitetu wydatek w wysokości 112 tys. zł, odpowiadający kwocie wynikającej z podpisanej umowy, tj. 14 tys. zł netto miesięcznie za okres od 1 sierpnia 2017 r. do 30 marca 2018 r., a bez zgody KI żadne dodatkowe wynagrodzenie nie powinno zostać wypłacone.

(akta kontroli str.72-86)

2. Spółka nie zapewniła prawidłowej ochrony danych przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych z wykorzystaniem programu komputerowego, do czego była zobowiązana na podstawie art. 71 ust. 1 i 2 *ustawy o rachunkowości*, co spowodowało utratę ksiąg rachunkowych za lata 2018-2020 oraz z 2021 r.

W marcu 2021 r.⁶³ zniszczeniu uległ nośnik danych, na którym znajdowała się baza danych z księgami rachunkowymi za lata 2018-2020 oraz za 2021 r. Na tym samym nośniku znajdowały się również rezerwowe kopie zbiorów danych (tzw. kopie bezpieczeństwa). Prezes zarządu komplementariusza wyjaśnił⁶⁴, że utraconych danych zawierających księgi rachunkowe nie udało się przywrócić lub odzyskać z kopii bezpieczeństwa, a księgi zostały odtworzone na podstawie posiadanych dokumentów źródłowych.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 4 *ustawy o rachunkowości*, jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące: systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.

Zgodnie z *Zasadami (Polityką) Rachunkowości Life Science Innovations Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.*⁶⁵, dla prawidłowej ochrony ksiąg rachunkowych Spółka powinna stosować nośniki danych odporne na

⁶³ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 27 maja 2021 r.

⁶⁴ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień i oględzin z dnia 7 czerwca 2021 r.

⁶⁵ Punkt 4.1. *Ochrona dokumentów i ksiąg rachunkowych* Załącznika do zarządzenia z dnia 30 stycznia 2015 roku Zarządu Komplementariusza Life Science Innovations Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. w sprawie: *zmiany „Zasad (polityki) rachunkowości”*, dalej: *Zasady (Polityka) Rachunkowości* lub *ZPR*.

zagrożenia, a także tworzyć systematycznie rezerwowe kopie zbiorów danych, również zapisanych na trwałych nośnikach informacji. Ponadto Spółka zobowiązana była do ochrony programów komputerowych i danych informatycznych systemu rachunkowości przed dostępem osób nieupoważnionych i zniszczeniem poprzez zastosowanie właściwych rozwiązań organizacyjnych i programowych. Kompletne księgi rachunkowe powinny być drukowane nie później niż na koniec roku obrotowego, przy czym za równoważne z wydrukiem uznano przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na inny komputerowy nośnik danych, zapewniający trwałość zapisu informacji, przez czas nie krótszy niż 5 lat.

Zgodnie z art. 71 ust. 1 uor, księgi rachunkowe należy przechowywać w należyty sposób i chronić przed uszkodzeniem lub zniszczeniem. Zgodnie z art. 71 ust. 2 uor przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera ochrona danych powinna polegać m.in. na stosowaniu odpornych na zagrożenia nośników danych, na systematycznym tworzeniu rezerwowych kopii zbiorów danych, pod warunkiem zapewnienia trwałości zapisu informacji systemu rachunkowości, przez czas nie krótszy od wymaganego do przechowywania ksiąg rachunkowych, oraz na zapewnieniu ochrony programów komputerowych i danych systemu informatycznego rachunkowości, poprzez stosowanie odpowiednich rozwiązań programowych i organizacyjnych, chroniących przed nieupoważnionym dostępem lub zniszczeniem.

W LSI naruszono przywołane powyżej dyspozycje *ustawy o rachunkowości*, albowiem posłużono się nieodpornymi na zagrożenia nośnikami danych oraz, co kluczowe, kopie bezpieczeństwa były tworzone na tym samym nośniku danych, co zasadnicza baza danych. Skutkiem powyższego była utrata przez Spółkę ksiąg rachunkowych za lata obrotowe 2018-2021, gdyż te, zgodnie z art. 72 ust 1 uor mogą mieć formę zbiorów utrwalonych na informatycznych nośnikach danych, pod warunkiem stosowania rozwiązań, o których mowa w art. 71 ust. 2 powołanej ustawy.

Skutkiem zniszczenia nośnika danych było również naruszenie art. 74 ust. 2 pkt 1 uor, zgodnie z którym księgi rachunkowe przechowuje się co najmniej przez okres 5 lat; a także naruszenie § 11 ust. 11 umowy o dofinansowanie, który zobowiązywał LSI do przechowywania w sposób gwarantujący należyte bezpieczeństwo informacji, wszelkich danych związanych z realizacją projektu, w szczególności dokumentacji związanej z zarządzaniem finansowym nie krócej, niż przez okres 10 lat od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie.

Prezes zarządu komplementariusza wyjaśnił⁶⁶, że na jednym nośniku przechowywał dane na wypadek uszkodzenia się pliku, a nie nośnika. LSI nie brała pod uwagę ryzyka uszkodzenia się nośnika. Wyjaśnił również, że obecnie kopie bezpieczeństwa tworzone są codziennie, a nie raz w miesiącu, jak było to wcześniej i na innym nośniku niż zasadnicza baza danych.

(akta kontroli str.51-54, 94-175)

3. Spółka nie dokonała aktualizacji zapisów polityki rachunkowości do aktualnego miejsca i technik prowadzenia ksiąg, co stanowiło naruszenie art. 10 ust. 1 pkt 3 *ustawy o rachunkowości*.

Spółka do maja 2018 r. zlecała prowadzenie ksiąg rachunkowych uprawnionemu do tego podmiotowi. W związku z wypowiedzeniem umowy na świadczenie usług księgowych przez biuro księgowo ze skutkiem na 31 maja

⁶⁶ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 21 czerwca 2021 r.

2018 r., Prezes zarządu komplementariusza wyjaśnił⁶⁷, że od 1 czerwca 2018 r. księgi rachunkowe prowadził osobiście z wykorzystaniem oprogramowania *enova*, korzystając z infrastruktury prowadzonego przez siebie biura rachunkowego [...] sp. z o.o. Licencję do oprogramowania *enova* dla Funduszu nabył 2 czerwca 2021 r.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c *uor*, Spółka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące m.in. opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – opisu systemu informatycznego. Zgodnie z pkt. 1.1. funkcjonujących w LSI ZPR, księgi miały być prowadzone poza siedzibą spółki tj. w biurze rachunkowym przy użyciu oprogramowania *Sage Symfonia Finanse i Księgowość*. Z uwagi na zmianę okoliczności, tj. przejęcie z dniem 1 czerwca 2018 r. prowadzenia ksiąg rachunkowych bezpośrednio przez LSI, opisane w polityce rachunkowości miejsce i technika prowadzenia ksiąg rachunkowych były niezgodne ze stanem faktycznym.

Prezes zarządu komplementariusza wyjaśnił⁶⁸, że niedostosowanie Zasad (Polityki) Rachunkowości jest jego niedopatrzaniem, bowiem *był skupiony na realizacji inwestycji przez LSI*.

(akta kontroli str.51-54, 94-175)

4. Spółka nie powiadomiła właściwego urzędu skarbowego o miejscu prowadzenia ksiąg rachunkowych w terminie wynikającym z art. 11a pkt 1 *ustawy o rachunkowości*.

Protokołem z dnia 8 czerwca 2018 r. biuro rachunkowe przekazało LSI dokumenty księgowo, w związku z rozwiązaniem umowy i przejęciem ksiąg rachunkowych do osobistego prowadzenia.

Jak stanowi art. 11a pkt 1 *uor*, w przypadku, gdy księgi rachunkowe są prowadzone poza siedzibą jednostki lub miejscem sprawowania zarządu, kierownik jednostki był obowiązany powiadomić właściwy urząd skarbowy o miejscu prowadzenia ksiąg rachunkowych w terminie 15 dni od dnia ich wydania. Do wydania dokumentów księgowych doszło w dniu 8 czerwca 2018 r., zatem do dnia 23 czerwca 2018 r. LSI zobowiązana była do powiadomienia Drugiego Urzędu Skarbowego w Białymstoku o zmianie miejsca prowadzenia ksiąg rachunkowych. Spółka powiadomiła o tym fakcie ww. Urząd w dniu 18 czerwca 2021 r. (w trakcie trwania czynności kontrolnych NIK), tj. 1 091 dni po terminie.

Prezes zarządu komplementariusza wyjaśnił⁶⁹, że *rok 2018 r. był bardzo intensywny i umknął mu ten obowiązek*.

(akta kontroli str. 246-251)

OCENA CZĄSTKOWA

Zawierane przez LSI umowy z grantobiorcami były zgodne z podejmowanymi przez Komitet decyzjami inwestycyjnymi oraz z *Regulaminem funduszu*. Spółka prawidłowo wносиła wkłady z budżetu inwestycyjnego oraz obejmowała udziały w spółkach portfelowych. Plany realizacji projektu precyzowały kamienie milowe do osiągnięcia przez grantobiorców, a także zobowiązywały grantobiorców do uzyskania ochrony praw własności intelektualnej. Umowy inwestycyjne należycie

⁶⁷ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 27 maja 2021 r.

⁶⁸ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień i oględzin z dnia 7 czerwca 2021 r.

⁶⁹ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 18 czerwca 2021 r.

zabezpieczały interesy LSI. Spółka sprawowała bieżący monitoring w zakresie realizacji projektów B+R przez grantobiorców. Fundusz osiągnął zamierzone kamienie milowe.

W działalności Spółki nastąpiło niegospodarne wydatkowanie z BO kwoty 8 tys. zł netto tytułem wynagrodzenia, a także wystąpiły przypadki naruszeń przepisów ustawy o *rachunkowości* w zakresie ochrony danych oraz brak aktualizacji polityki rachunkowości w zakresie sposobu i miejsca prowadzenia ksiąg rachunkowych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Podjęcie działań zmierzających do zwrotu przez Prezesa zarządu komplementariusza na rzecz Spółki kwoty 6 400,00 zł.
2. Aktualizację polityki rachunkowości w zakresie ochrony danych oraz faktycznego sposobu i miejsca prowadzenia ksiąg rachunkowych przez Spółkę.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Strategii Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 1 lipca 2021 r.

Kontroler
Dariusz Malinowski
główny specjalista kontroli
państwowej

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Strategii
p.o. Dyrektor
Marzenia Rajczewska

/-/